گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۴۵۶۵۸۱
یکشنبه ۱۵ خرداد ۱۴۰۱ ۸:۱۰

یادداشتی از امیر مازیار استاد فلسفه هنر دانشگاه هنر تهران؛

توهین چیست و نقد کدام است ؟

رادیکال ترین فرض : کسی با برخی تمهیدات تصویری و استعاری نشان می دهد که ریشه مشکلات یا جنایاتی که در جامعه ما رخ می دهد عقاید و اعمال دینی و حتی آموزه های خود اولیای " مقدس " دین است و اثری ضد دین می سازد ؛ آیا چنین کسی به مومنان یا اولیای دین توهین میکند ؟ قطعا خیر .

به گزارش خبر، امیر مازیار استاد فلسفه هنر دانشگاه هنر تهران در یادداشت ارسالی با موضوع "توهین چیست و نقد کدام است ؟" به پایگاه خبری گزارش خبر آورده است؛

توهین را باید در قالب اشکالی از گفتار و کردار تعریف کرد که به نحو جهان شمول و نه از منظر صاحبان یک عقیده توهین محسوب شود ، امری که به گفته فیلسوفان اخلاق به شکل قاعده ای تعمیم پذیر قابل بیان باشد .

ما هر روزه نقدهایی اساسی بر باورهای بسیاری از ادیان و فرقه ها و کتابهای مقدس و غیرمقدس آنها وارد می کنیم و تصویرسازی های گوناگونی از بطلان این عقاید انجام می دهیم اما در حال توهین به دیگران نیستیم .طبیعتا دیگران همچنین حقی در قبال ما دارند .

مصداق توهین الفاظ و کلمات رکیکی است که در بسیاری از مراسم مذهبی ما خطاب به بزرگان مذاهب دیگر اسلامی بیان می شود و برخی هم به آن مفتخرند .دلیل تاکید بر محدود و معین کردن دامنه " توهین " پاسداشت بیشینه " آزادی بیان " و " امکان نقد " است ، نه به دلایل موسوم به روشنفکرانه ، بل به این دلیل که مهار قدرت و نظارت موثر بیرونی بر آن با آزادی بیان ممکن است .

همه می دانیم و می بینیم که چگونه قدرت اژدهای هفت سر فساد را می پروراند و جان و مال انسانها را در متروپل ها می بلعد . در جوامع دینی مانند ما که دین و قدرت رابطه بسیارنزدیکی با هم دارند مومنان باید بیش از دیگران حافظان آزادی بیان در قلمرو دین باشند چرا که امکان سوء استفاده نهاد قدرت از دین و به انحراف کشاندن باورها و اعمال دینی بیشتر است.

این حق افراد است که بر ضد دین و آنچه نادرست می دانند سخن بگویند و این حق به سود مومنان هم است حتی اگر نقدها نادرست باشند .

تقابل دین و آزادی بیش از همه دین را تضعیف می کند . لازم نیست من با فیلم عنکبوت مقدس موافق باشم تا از حق آن برای سخن گفتن دفاع و تهمت " توهین " را دور کنم .

وظیفه همه ما است که از آزادی بیان دفاع کنیم خصوصا در جایی که برای ما ناخوشایند است و خصوصا در قلمرو حساس هنر .سوء استفاده از دین موج سازی بر سر چنین فیلمی در شرایط کنونی است. مسئولینی که باید در قبال مردم و اصحاب نظر خاشع و پاسخگو باشند برای جامعه خط و نشان می کشند و وعده تنبیه و مجازات می دهند گویی که اهل نظر باید به آنها حساب پس دهند و تابع آنها باشند .

اگر به صاحب قدرت چنین حقی بدهیم و از قدرت " آزادی بیان " در آنچه نادرست می دانیم بکاهیم چگونه و با چه ابزاری مانع فساد اهالی قدرت بشویم ؟